

ชื่อเรื่อง : ผลกระทบและการเตรียมความพร้อมของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้ประชาคมอาเซียน: ศึกษากรณีผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม และอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย : ณฤชชล โพธิ์รุกข์

มหาวิทยาลัย : มหาสารคาม

ปีที่พิมพ์ : 2557

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงผลกระทบและการเตรียมความพร้อมของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) กับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้ประชาคมอาเซียน: ศึกษากรณีผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม และอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามนี้ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยโดยการเก็บข้อมูลภาคสนามและเพื่อนำมาสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี โดยการเก็บข้อมูลในเชิงสัมภาษณ์ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลจากสรรพเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคามและอำเภอกันทรวิชัยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานภายในกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ดังนี้

1. กลุ่มผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยังขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ หรือแนวความคิดของแนวนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และยังขาดความรู้ในการดำเนินงานไม่มีการแบ่งแยกระบบบริหารจัดการให้ชัดเจน ทำให้การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกิดความล่าช้า ตลอดจนขาดการปรับปรุงและพัฒนาครั้งสรรค์สินค้าใหม่ๆ ของกลุ่ม
2. ขาดการดำเนินงานที่ชัดเจนในการผลิตสินค้า และมีสินค้าลอกเลียนแบบกัน ทำให้สินค้าขาดเสน่ห์ ขาดแรงดึงดูด ไม่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยเฉพาะด้านเงินทุนจากทางภาครัฐ เนื่องจากในระยะหลังนี้ นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับการส่งเสริมจากทางภาครัฐเท่าที่ควร กลุ่มผู้ผลิตจึงต้องดำเนินการกันเอง
4. ไม่มีสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ได้มาตรฐาน เนื่องจาก กลุ่มผู้ผลิตสินค้ามักจะจำหน่ายสินค้ากันเอง ณ ที่ตั้งของกลุ่ม ซึ่งที่ตั้งก็มักจะอยู่ในหมู่บ้านทำให้การเดินทางไม่สะดวก ขาดการประชาสัมพันธ์ แก่ลูกค้า รวมถึง หีบห่อบรรจุภัณฑ์ หรือ Packaging ก็ยังไม่มีมีความโดดเด่นน่าสนใจ

5. ในด้านความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา กลุ่มผู้ผลิตสินค้าขาดความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยจากการลงพื้นที่เกือบทุกกลุ่มไม่มีการดำเนินการขอความคุ้มครองทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็น เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร หรืออนุสิทธิบัตร

จากการวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะว่า

1. กลุ่มผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ควรจะมีการวางแผนในการดำเนินงาน ทั้งในด้านเอกสาร การบัญชี อย่างเป็นระบบ

2. ควรจะมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงและพัฒนาสร้างสรรค์สินค้าใหม่ ๆ เพื่อให้สินค้ามีมาตรฐานระดับสากล เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภค รวมถึงปริมาณสินค้าที่จะนำออกจำหน่าย และต้องมีการส่งสินค้าออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จะต้องรักษามาตรฐานของคุณภาพของสินค้าให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน

3. ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) คือ ต้องพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจที่สร้างความน่าเชื่อถือแก่ลูกค้า คู่สัญญา หรือสถาบันการเงิน โดยพัฒนาการบริหารจัดการให้มีมาตรฐานและเป็นระบบ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและเพิ่มช่องทางทางการตลาดที่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย นอกจากนี้อาจเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจต่างๆ เพื่อสนับสนุนและเป็นช่องทางการเข้าถึงลูกค้าและเข้าสู่ตลาดอาเซียน เช่น เครือข่ายนักประชาสัมพันธ์/ส่งเสริมการท่องเที่ยว เครือข่ายผู้ส่งออกสินค้า สมาคมการค้าต่างๆ เป็นต้น

4. ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ควรจะมีการกำหนด “ชื่อสินค้า” หรือ “ยี่ห้อของสินค้า” ให้ชัดเจน และควรมีเครื่องหมายการค้าประจำกลุ่มตน และควรมีการกำหนดรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ อันเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ได้มากขึ้น ทั้งนี้ทางกลุ่มควรนำเครื่องหมายการค้าขึ้นไปจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองด้วย

5. รัฐบาลควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการประชาคมอาเซียน ให้เข้าถึงกลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ให้มากขึ้น ตลอดจนควรจัดให้มีบริการที่ปรึกษา (help desk) ในการจดทะเบียนเพื่อขอรับความคุ้มครองแก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เช่น การจัดสัมมนาโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้ผลิตสินค้า (OTOP) อย่างชัดเจน การฝึกอบรม การบริการให้คำปรึกษา การให้บริการช่วยเหลือในการสืบค้นการข้อมูล การเร่งกระบวนการตรวจสอบข้อมูล และการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม เป็นต้น

Title : **The Impact and Preparation of One Tambon One Product in Property Protection in ASEAN Community: Study Mahasarakham Province Product**

Researcher : Naruchol Phothiruk

Institute : Mahasarakham University

Issued on : 2014

ABSTRACT

This research aimed to study effects and the preparation in OTOP products toward the intellectual property protection to ASEAN: A study case of products of Muang Maha Sarakham and Kantarawichai Districts, Maha Sarakham Province. This research employed a field research method, interviews and literature reviews to synthesize concepts and theories. The research found that the OTOP products producers in Muang Maha Sarakham and Kantarawichai Districts were encountering problems and obstacles in their work as follows;

1. The producers still lacked of understanding on concepts and policy of OTOP including of knowledge in production such as having neither definite management system that delayed product development nor adequate product improvement or innovation.
2. Indefinite product line and product replication caused unappealing products which lacking of regional culture expression.
3. Insufficient funding support of government since the OTOP was no more government prior policy resulting to the local producers inevitably invested on the products.
4. Inadequate distribution place because the producers were often found that organizing distribution places in their locality or village where was inconvenient to reach and lacking of public relation campaigns while the packaging was unattractive.
5. In the aspect of intellectual property, the producers lacking of knowledge accordingly, from the field survey none of them had conducted the intellectual property certification either in trademark or patent.

From the research findings, the suggestions are;

1. The OTOP producer groups are advised to systemize their work either in documentation and accounting.
2. The products should be in continual development to international standard in order to gain creditability to consumers and maintain product volume in order to keep export market all in all, product quality must be in unity.

3. OTOP producers are required to improve business creditability to customers, partners and finance firms by systemizing their management and employing information technology to increase business proficiency and increase marketing channels in order to reach target customers. Moreover, connections with appropriate business parties such as PR connections/tourism promotion and export person should be promoted as to enhance probability to AEC market.

4. OTOP producers are recommended to define “product names” or designate “brand name” of the products, to create trademarks for their own products and to design packaging, these could add values to the products; therefore, all the content created should be registered for legal protection.

5. The government should encourage the ASEAN public relation campaigns and reach to the OTOP producers even to provide help desk in patent registration for OTOP makers; this may include organizing the seminar for OTOP producers, training and providing advices on information retrieval, reducing data verification steps and lowering or offering register fee exemption.

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง จ.มุกดาหาร